

บทที่ 3

แรงบันดาลใจและกระบวนการคิดเชิงศิลปะ

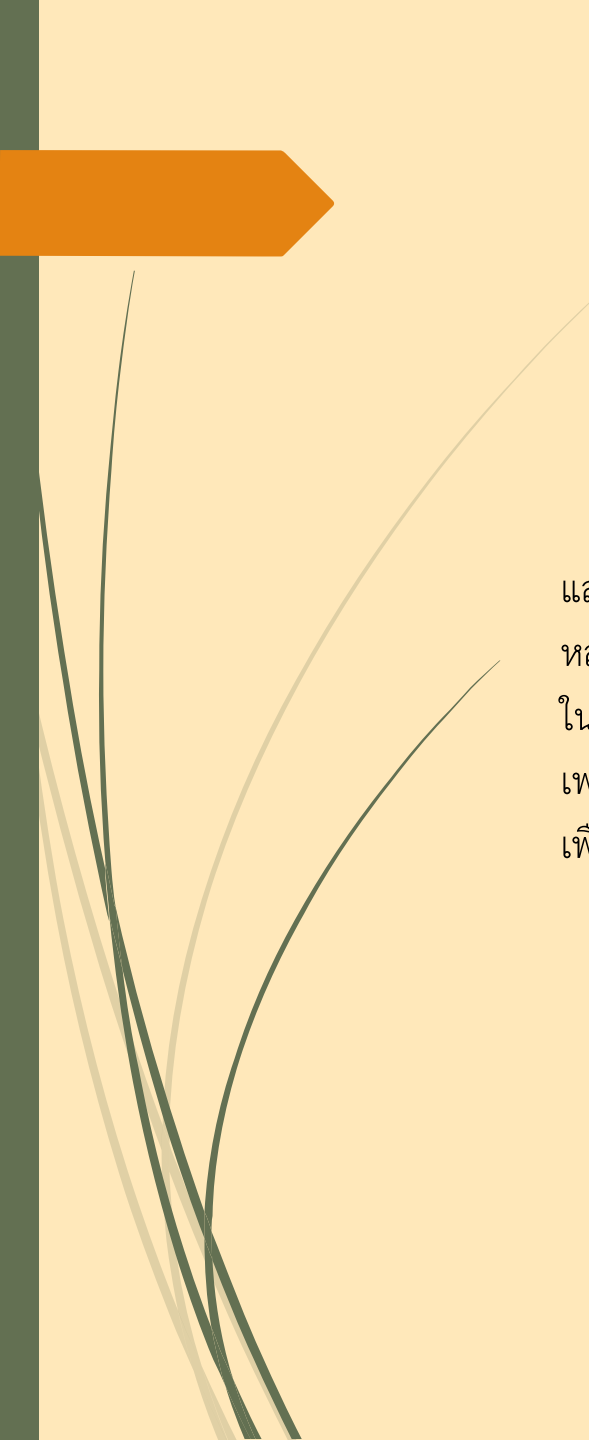
แรงบันดาลใจและกระบวนการคิดเชิงศิลปะ

ก่อนที่จะสามารถทำความเข้าใจกับคำว่าแรงบันดาลใจได้นั้น เราจะต้องทำความเข้าใจกับคำว่าแรงจูงใจก่อนเพื่อไม่ให้เกิดการสับสนใน 2 คำนี้ ซึ่งดูเหมือนจะใกล้เคียงกันได้ ซึ่งแรงจูงใจนั้นเป็นสิ่งที่สามารถช่วยในการขับเคลื่อนพฤติกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์ และเพราะหากปราศจากแรงจูงใจในการทำสิ่งต่าง ๆ แล้ว แรงบันดาลใจก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้เนื่องจากมีสิ่งล่อใจ หรือสิ่งเร้าต่าง ๆ มารบกวนและสามารถทำให้ไขว้เขวจนอาจไม่สามารถค้นพบแรงบันดาลใจหรือค้นพบได้ยาก จากทฤษฎีของมาสโลว์ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียง ได้นำเสนอลำดับขั้นของความต้องการโดยมีความคิดพื้นฐานว่า ความต้องการของคนไม่ได้เร่งด่วนเท่ากันหมด หากแต่มีอยู่เป็นลำดับขั้น คือ

1. ความต้องการอาหารอันเป็นความต้องการทางสรีระ จะเป็นความต้องการเบื้องต้นที่เป็นพื้นฐานของความต้องการที่ทุกคนมีและเคยประสบ
2. ความต้องการความปลอดภัยทั้งทางกายและทางใจ
3. ความต้องการความรักและการเป็นเจ้าของ

ทั้ง 3 อย่างนี้ มาสโลว์ ถือว่าเป็นความต้องการเบื้องต้น ส่วนอีก 2 อันสุดท้ายเป็นความต้องการขั้นสูง คือ

4. ความต้องการมีชื่อเสียง เกียรติยศ และ
5. ความต้องการเข้าใจตนเอง และการสร้างแรงบันดาลใจ

ซึ่งทั้งหมดจะเกิดขึ้นได้เมื่อความต้องการเบื้องต้นได้รับการตอบสนองแล้วเท่านั้น ในเด็กเล็ก ๆ มักแสวงหาความพึงพอใจ จากความต้องการทางสรีระ ความต้องการความปลอดภัยและความรัก ส่วนในผู้ใหญ่ หลังจากได้สิ่งเหล่านี้ครบถ้วนแล้ว ก็จะแสวงหาความต้องการชั้นสูงต่อไป แรงจูงใจด้านอารมณ์ และการรับรู้ในเรื่องเกี่ยวกับแรงจูงใจนั้น อารมณ์ และการรับรู้มีตำราทางจิตวิทยาภาษาไทยได้กล่าวเอาไว้ค่อนข้างมาก เพราะทั้ง ๓ เรื่องเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการทางจิตวิทยา ในที่นี้จะเสนอคร่าว ๆ เป็นแนวทางพอเข้าใจ เพื่อประกอบเนื้อหาต่อ ๆ ไป

แรงบันดาลใจ (Inspiration)

แรงบันดาลใจหมายถึง **พลังอำนาจในตนเอง** ชนิดหนึ่ง ที่ใช้ในการ **ขับเคลื่อน** การคิดและการกระทำใด ๆ ที่ **พิงประสงค์** เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้ตามต้องการโดยไม่ต้องอาศัยแรงจูงใจจากภายนอกเป็นตัวกำหนดให้เกิด แต่ทั้งนี้การจะมีแรงบันดาลใจได้อย่างสมบูรณ์นั้นแรงจูงใจต่าง ๆ ภายนอกต้องได้รับการตอบสนองอย่างครบถ้วนแล้วเพื่อไม่มาเป็นอุปสรรคต่อการสร้างแรงบันดาลใจภายใน ซึ่งในการสร้างแรงบันดาลใจจะอาศัยแรงจูงใจภายในจิตใจ เพื่อที่จะกระตุ้นให้เกิดการคิดและการกระทำในสิ่งที่พิงประสงค์เหมือนเช่นปกติวิสัยของมนุษย์ส่วนใหญ่ ไม่ว่าสิ่งที่ตนกระทำนั้นจะยากสักเพียงใด ตนก็พร้อมที่จะฝ่าฟันอุปสรรคทั้งหลายสู่ความสำเร็จที่ต้องการให้จงได้ แม้จะต้องเสียสละบางสิ่งของตนเองไปบ้าง ก็พร้อมที่จะเสียสละได้เสมอ ถ้าจะช่วยนำมาซึ่งผลสำเร็จที่ต้องการนั้นได้จริง ๆ ด้วยเหตุนี้จึงพอจะบ่งชี้ให้เห็นความแตกต่างของที่มาของคำสองคำได้อย่างชัดเจน ระหว่างคำว่า “แรงจูงใจ” (Motivation) กับคำว่า “แรงบันดาลใจ” (Inspiration) โดยด้านของแรงจูงใจ (Motivation) ตามทฤษฎีของมาสโลว์ได้กล่าวไว้ว่า คือความต้องการของมนุษย์ ที่ประกอบไปด้วยความต้องการพื้นฐาน แต่ทั้งนี้ก็อาจประสบกับสิ่งเร้าที่เป็นเงื่อนไขในการทำตามความต้องการนั้นได้ ซึ่งการที่จะข้ามพ้นอุปสรรคต่าง ๆ ไปให้ได้นั้น แรงบันดาลใจจะเป็นส่วนสำคัญในการทำให้เกิดความมุ่งมั่นและไม่ย่อท้อเพื่อจะสามารถข้ามผ่านอุปสรรคไปได้ ส่วนแรงบันดาลใจ ก็คืออำนาจอันเกิดจากจิตวิญญาณซึ่งเป็นแก่นแท้ของตนเอง โดยใช้เงื่อนไขภายในจิตใจของตนด้วยตัวเอง ซึ่งเรียกว่า “การสำนึกรู้” (Conscious) สิ่งนี้เป็นตัวกำหนดการกระทำออกมา ดังนั้นความคิดจึงเป็นตัวกำหนดการกระทำ การกระทำกำหนดอุปนิสัย และอุปนิสัยเป็นตัวกำหนดผลปลายทางในชีวิต "แรงบันดาลใจ" เป็นสิ่งสำคัญ เพราะแรงบันดาลใจทำให้เรามีแรงขับเคลื่อน แรงบันดาลใจเป็นชุมพลังทั้งในการจุดระเบิดแรกเริ่ม และยังคงเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงประคับประคองให้เราทำสิ่งนั้นจนสำเร็จลุล่วงไปได้ แม้จะล้มก็ลุกได้ อย่าล้มเลิก เพราะคนที่ล้มเหลว คือ คนที่ล้มเลิกไปก่อนที่จะเห็นผลของความสำเร็จว่ามีความสุขเพียงใด เมื่อเราได้มาในความยากลำบาก ตัวอย่าง ของบุคคลที่ไม่ท้อถอยเพื่อสามารถเป็นแรงบันดาลใจให้กับคนอื่น เช่น สตีเฟน พอล จอบส์ (Steven Paul Jobs) ผู้ที่สร้างความประทับใจไปทั่วโลกและ ผู้ก่อตั้ง Apple และผู้สร้าง Macintosh

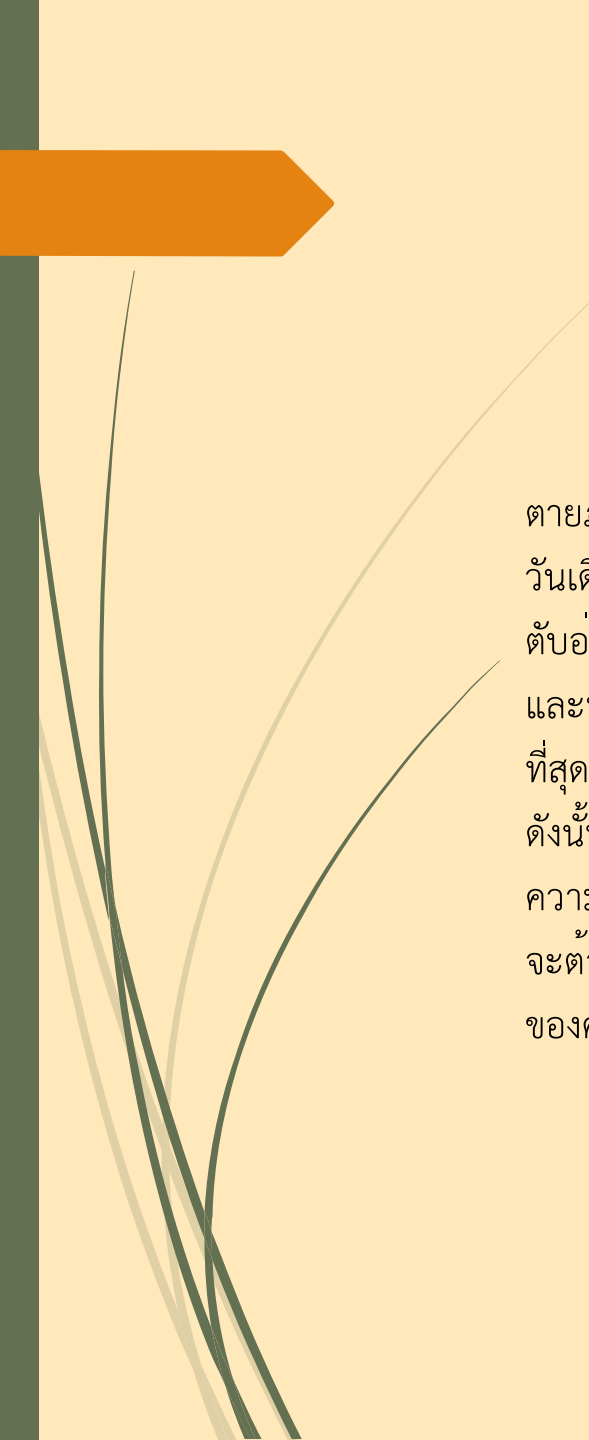
สตีฟ จอบส์ ได้กล่าวถึงในเรื่องของ “การลากเส้นต่อจุด (Connecting Dot)” ที่บอกเป็นนัย ๆ ว่า สิ่งที่เราทำทุกอย่างนั้นไม่มีสิ่งใดที่สูญเปล่าเพียงแต่เป็นการแต้มจุดต่าง ๆ ให้มากขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อรอที่สักวันหนึ่งมันจะมีเส้นตรงที่จะสามารถเชื่อมต่อจุดเหล่านั้นเข้าด้วยกันได้ทั้งหมด ขอเพียงแต่ให้เราทำในสิ่งที่เราชอบเท่านั้น ชีวิตของ สตีฟ จอบส์ ซึ่งเขาเรียกมันว่า “การลากเส้นต่อจุด” เริ่มต้นด้วยการลาออกหลังจากเรียนในมหาวิทยาลัย Reed College ไปได้เพียง 6 เดือน ส่วนเหตุผลที่ทำให้เขาตัดสินใจลาออกจากมหาวิทยาลัย เพราะเขามองไม่เห็นคุณค่าของการเรียนมหาวิทยาลัย ซึ่งไม่สามารถช่วยให้เขาคิดได้ว่า เขาต้องการจะทำอะไรในชีวิต เขาก็ยอมรับว่า นั่นเป็นชีวิตที่ยากลำบาก อย่างไรก็ตามหลังจากลาออก เขาสามารถที่จะไปเข้าเรียนวิชาใดก็ได้ที่สนใจ และวิชาทั้งหลายที่เขาได้เรียนในช่วงนั้น ซึ่งเขาใช้เวลาทั้งหมด 18 เดือน โดยเลือกเรียนตามแต่ความสนใจและสัญชาตญาณของเขาจะพาไป ได้กลายมาเป็นความรู้ที่หาค่ามิได้ให้แก่ชีวิตของเขาในเวลาต่อมา และหนึ่งในนั้นคือ วิชาศิลปะการประดิษฐ์และออกแบบตัวอักษร (calligraphy: คอลลิกราฟฟี) เขายอมรับว่า ในตอนนั้นเขาเองก็ยังมองไม่ออกเช่นกันว่า จะนำความรู้ที่ได้จากวิชานี้ไปใช้ประโยชน์อะไรได้ในอนาคตของเขา แต่ 10 ปีหลังจากนั้น เมื่อเขากับเพื่อนช่วยกันออกแบบเครื่องคอมพิวเตอร์ Macintosh เครื่องแรก วิชานี้ได้กลับมาเป็นประโยชน์ต่อเขาอย่างไม่เคยนึกฝันมาก่อน และทำให้ Mac กลายเป็นคอมพิวเตอร์เครื่องแรก ที่มีการออกแบบตัวอักษรและการจัดช่องไฟที่สวยงาม ถ้าหากเขาไม่ลาออกจากมหาวิทยาลัย เขาก็คงจะไม่เคยเข้าไปนั่งเรียนวิชานี้ และ Mac ก็คงไม่อาจจะมีตัวอักษรแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย หรือ font ที่มีการเรียงพิมพ์ที่ได้สัดส่วนสวยงามรวมทั้งเครื่องพีซี ซึ่งใช้ Windows ที่ลอกแบบไปจาก Mac อีกต่อหนึ่งก็เช่นกัน คงจะไม่มีตัวอักษรสวย ๆ ใช้อย่างที่มีอยู่ในตอนนี้

อย่างไรก็ตาม สตีฟ จอบส์ บอกว่า ในเวลาที่เขาตัดสินใจลาออกนั้น เป็นไปไม่ได้ที่เขาจะสามารถ “ลากเส้นต่อจุด” หรือหยั่งรู้อนาคตได้ว่า วิชาออกแบบและประดิษฐ์ตัวอักษร (calligraphy:คอลิกราฟี) จะกลายเป็นความรู้ที่มีประโยชน์ในการออกแบบ Mac เขาเพียงสามารถจะลากเส้นต่อจุดระหว่างวิชาศิลปะกับการคิดค้นเครื่อง Mac ได้ อย่างชัดเจน ก็ต่อเมื่อมองย้อนกลับไปข้างหลังเท่านั้น ในเมื่อไม่มีใครที่จะลากเส้นต่อจุดไปในอนาคตได้ คุณจะต้อง “ไว้วางใจและเชื่อมั่น” ว่า จุดทั้งหลายที่คุณได้ผ่านมาในชีวิตคุณ มันจะหาทางลากเส้นต่อเข้าด้วยกันเองในอนาคต ซึ่งจะเป็นอะไรก็ได้ ไม่ว่าจะเป็ยสติปัญญา โชคชะตา ชีวิต หรือกฎแห่งกรรม ขอเพียงแต่คุณต้องมีศรัทธาในสิ่งนั้นอย่างแน่วแน่ แต่ สตีฟ จอบส์ ได้รับบทเรียนชีวิตครั้งต่อไปคือ ความรักและการสูญเสีย เมื่ออายุเพียง 20 ปี เมื่อเขาเริ่มก่อตั้ง Apple กับเพื่อนที่โรงรถของพ่อ เพียง 10 ปีให้หลัง Apple เติบโตจากคนเพียง 2 คนกลายเป็นบริษัทใหญ่โตที่มีมูลค่า 2 พันล้านดอลลาร์และพนักงานมากกว่า 4,000 คน

แต่หลังจากที่เขาเพิ่งเปิดตัว Macintosh ซึ่งเป็นประดิษฐกรรมสร้างสรรค์ที่ดีที่สุดของเขา ได้เพียงปีเดียว สตีฟ จอบส์ ก็ถูกไล่ออกจากบริษัทที่เขาเป็นผู้ก่อตั้งเองกับมือ เมื่ออายุเพียงแค่ 30 ปี หลังจากเขาทะเลาะถึงขั้นแตกหักกับนักบริหารมืออาชีพ ที่เขาเองเป็นผู้ว่าจ้างให้มาบริหาร Apple และกรรมการบริษัทกลับเข้าข้างผู้บริหารคนนั้น

“ความล้มเหลวเป็นยาขมแต่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนไข้ เมื่อชีวิตเล่นตลกกับคุณ จงอย่าสูญเสียความเชื่อมั่นในสิ่งที่คุณรัก เขาเชื่อว่า สิ่งเดียวที่ทำให้เขาลุกขึ้นได้ในครั้งนั้น คือเขารักในสิ่งที่เขาทำ ดังนั้นคุณจะต้องหาสิ่งที่คุณรักให้เจอ เพราะวิธีเดียวที่จะทำให้คุณเกิดความพึงพอใจอย่างแท้จริง คือการได้ทำในสิ่งที่คุณเชื่อมั่นว่ามันยอดเยี่ยม และวิธีเดียวที่คุณจะทำให้คุณสามารถทำสิ่งที่ยอดเยี่ยมได้ก็คือ คุณจะต้องรักในสิ่งที่คุณทำ และถ้าหากคุณยังหามันไม่พบ อย่าหยุดหา จนกว่าจะพบ และคุณจะได้รู้ได้เองเมื่อคุณได้ค้นพบสิ่งที่คุณรักแล้ว” สตีฟ จอบส์ กล่าวว่า “วิธีคิดว่าคนเราอาจจะตายวันตายพรุ่ง เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดเท่าที่เขาเคยรู้จักมา ซึ่งได้ช่วยให้เขาสามารถตัดสินใจครั้งใหญ่ ๆ ในชีวิตได้ เพราะเมื่อความตายมาอยู่ตรงหน้า แทบทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นความคาดหวังของคนอื่น ชื่อเสียงเกียรติยศ ความกลัวที่จะต้องอับอายขายหน้าหรือล้มเหลว จะหมดความหมายไปสิ้น เหลือไว้ก็แต่เพียงสิ่งที่มีคุณค่าความหมายและความสำคัญที่แท้จริงเท่านั้น”

เหตุการณ์ร้ายเกิดขึ้นกับเขาอีกครั้ง เมื่อเขาได้รับการตรวจวินิจฉัยว่าเป็นมะเร็งที่ตับอ่อนชนิดที่รักษาไม่ได้ และจะตายภายในเวลาไม่เกิน 3-6 เดือน แพทย์ถึงกับบอกให้เขากลับไปสั่งเสียครอบครัวซึ่งเท่ากับเตรียมตัวตาย แต่แล้วในเย็นวันเดียวกัน เมื่อแพทย์ได้ใช้กล้องสอดเข้าไปตัดชิ้นเนื้อที่ตับอ่อนของเขาออกมาตรวจอย่างละเอียด ก็กลับพบว่า มะเร็งตับอ่อนที่เขาเป็นนั้นแม้จะเป็นชนิดที่พบได้ยากก็จริง แต่มีวิธีรักษาให้หายขาดได้ด้วยการผ่าตัด และเขาก็ได้รับการผ่าตัดและหายดีแล้ว นั่นเป็นการเข้าใกล้ความตายมากที่สุดเท่าที่เขาเคยเผชิญมา เขาเห็นว่า ความตายคือประติษฐกรรมที่ดีที่สุดของ “ชีวิต” ความตายคือสิ่งที่เปลี่ยนแปลงชีวิต ความตายกวาดล้างสิ่งเก่า ๆ ให้หมดไปเพื่อเปิดทางให้แก่สิ่งใหม่ ๆ ดังนั้นเขาบอกว่า “เวลาของคุณจึงมีจำกัด และอย่ายอมเสียเวลามีชีวิตอยู่ในชีวิตของคนอื่น จงอย่ามีชีวิตอยู่ด้วยผลจากความคิดของคนอื่น และอย่ายอมให้เสียงของคนอื่น ๆ มากลบเสียงที่อยู่ภายในตัวของคุณ และที่สำคัญที่สุดคือ คุณจะต้องมีความกล้าที่จะก้าวไปตามที่หัวใจคุณปรารถนาและสัญชาตญาณของคุณจะพาไป เพราะหัวใจและสัญชาตญาณของคุณรู้ว่า คุณต้องการจะเป็นอะไร”

ครั้งหนึ่ง สตีฟ จอบส์ ได้กล่าวสุนทรพจน์ในวันรับปริญญาของมหาวิทยาลัย Stanford เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน ปี 2005 ที่ผ่านมา ไม่เพียงสร้างความประทับใจให้แก่บัณฑิตจบใหม่ในวันนั้น แต่ยังรวมไปถึงโลกของคอมพิวเตอร์ และยังคงได้รับการชื่นชมและกล่าวขวัญไปทั่วโลกจนถึงวันนี้ว่า “จงหิวโหย จงโง่เขลาอยู่เสมอ” ซึ่งเป็นสิ่งที่เขาหวังจะเป็น เช่นนั้นเสมอมา แรงบันดาลใจนั้นมาจากวีดิโอที่ถ่ายได้ภาพบนปกหลังของวารสารฉบับสุดท้ายของวารสารเล่มหนึ่งที่เลิกผลิตไปตั้งแต่เมื่อ 30 ปีก่อน ซึ่งเขาเปรียบวารสารดังกล่าวเป็น Google บนแผ่นกระดาษ และเป็นประจักษ์กัมภีร์ของคนรุ่นเขา วารสารดังกล่าวมีชื่อว่า The Whole Earth Catalog จัดทำโดย Stewart Brand วารสารนั้นเป็นแรงบันดาลใจให้เขาเรียนรู้อยู่เสมอแม้ความรู้นั้นจะเป็นความรู้นอกรั้วมหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาการงานของเขา นั่นเป็นแรงบันดาลใจที่ผู้ชายคนหนึ่งได้ทำในสิ่งที่ตนเองรักและมีความสุขกับงานที่ทำจนทำให้ประสบความสำเร็จ

อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ (Albert Einstein) กล่าวว่า “จินตนาการสำคัญยิ่งกว่าความรู้” (Imagination is more important than Knowledge) ในบางครั้งจินตนาการก็เป็นแรงบันดาลใจที่ไปไกลมากกว่าความรู้ที่อยู่ในสมอง

ตัวอย่างเช่นการ์ตูนเรื่องหนึ่งสร้างแรงบันดาลใจให้เด็ก ๆ ชาวญี่ปุ่นได้ก้าวเดินตามความฝัน การ์ตูนเรื่องนั้นคือ “กัปตันซึบาสะ” เป็นเรื่องราวของเด็กชายโอโงะระ ซึบาสะ ซึ่งได้รับการสอนฟุตบอลจากอดีตนักฟุตบอลทีมชาติบราซิล เชื้อสายญี่ปุ่นชื่อโรแบร์โต ฮอนโก และร่วมทีมนั้นคัดสรรเพื่อเข้าชิงชัยฟุตบอลแห่งชาติ และนำทีมชาติญี่ปุ่นไปสู่ฟุตบอลโลก หนังสือการ์ตูนเรื่องกัปตันซึบาสะ ปัจจุบันได้มีทั้งหมด 4 ภาค โดยภาคแรกออกมาในช่วง ปี พ.ศ. 2524-31 มีจำนวน 37 เล่ม, ภาคเยาวชนโลก ออกมาในช่วง 2537-40 มีจำนวน 18 เล่ม, ภาค Road to 2002 ออกมาในช่วง 2544-47 มีจำนวน 15 เล่ม, และ ภาค Golden 23 ออกมาตั้งแต่ปี 2548 ถึงปัจจุบัน ชื่อของ โอโงะระ ซึบาสะ ในภาษาญี่ปุ่น มีความหมาย คือ โอโงะระ แปลว่า “ท้องฟ้ากว้าง” ซึบาสะ แปลว่า “ปีก” ความหมายของ ชื่อ-นามสกุล จึงเป็นปีกที่บินไปบนฟ้ากว้าง และแรงบันดาลใจจึงเป็นลมใต้ปีก ส่งให้ทะยานขึ้นไปสู่ปลายฟ้า

แรงบันดาลใจ ริเริ่ม สร้างฝันก่อน โดยสร้างบนกระดาษ และทำให้เกิดขึ้นเป็นจริงด้วยการพัฒนาขึ้นเป็นระบบ เริ่มจากฟุตบอลลีกท้องถิ่น ที่ชื่อว่า “J-League” โดยก่อตั้งเริ่มแรกตั้งปี ค.ศ. 1994 ยังไม่ค่อยได้รับความสนใจมากนัก เนื่องจากกีฬาฟุตบอลเป็นที่สนใจรองจากกีฬาเบสบอลและซูโม แต่ด้วยการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างเอาจริงเอาจัง ทำให้กีฬาฟุตบอลกลายเป็นกีฬายอดนิยมอันดับที่ 1 ในปัจจุบัน มียอดจำนวนผู้เข้าชมแต่ละนัดหลายหมื่นคนในแต่ละสนามและสิ่งที่สำคัญคือ ทีมฟุตบอลญี่ปุ่นได้พัฒนาจากทีมระดับท้ายแถวในเอเชีย ในอดีตทีมชาติไทยเราเอาชนะญี่ปุ่นได้แบบขาดลอย แต่เมื่อการตูนเรื่องกัปตันซึบาสะ ออกมาฉายทางโทรทัศน์บ้านเรา ฟุตบอลทีมชาติญี่ปุ่นก็ได้พัฒนาขึ้นอย่างมากจนในปัจจุบันทีมชาติญี่ปุ่นได้เข้ารอบสุดท้ายฟุตบอลโลกถึง 4 สมัยติดต่อกัน คือ ในปี ค.ศ.1998, 2002, 2006 และครั้งล่าสุดในปี 2010 นอกจากนี้ประเทศญี่ปุ่นยังได้รับคัดเลือกเป็นเจ้าภาพฟุตบอลโลกในปี 2002 จัดร่วมกับประเทศเกาหลีใต้ และทีมฟุตบอลประเทศญี่ปุ่นได้ก้าวขึ้นมาเป็นหมายเลข 1 ในเอเชียได้อย่างน่าภาคภูมิใจ การตูนเรื่องกัปตันซึบาสะจึงเป็นแรงบันดาลใจให้เด็ก ๆ ญี่ปุ่น **อยากจะได้เล่นฟุตบอลให้เก่งและได้เป็นนักฟุตบอลอาชีพไปทำแข่งในต่างประเทศ และติดทีมชาติไปแข่งขันฟุตบอลโลก** สิ่งเหล่านั้นไม่ใช่ฝันเพราะมันเป็นจริงได้ด้วย แรงบันดาลใจ

นอกจากการตูนซึ่งเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคคลที่ชมได้แล้ว ยังมีชีวิตประวัติของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านการสื่อสารสมัยใหม่ในยุค 2000 อย่างมาร์ค ซักเคอร์เบิร์ก ที่เป็นตัวอย่างของบุคคลที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้แก่บุคคลอื่นได้ โดยจากชีวิตประวัติของเขาคือ

มาร์ก เอลเลียต ซักเคอร์เบิร์ก เกิดเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม ค.ศ. 1984 ที่ ประเทศอเมริกา เป็นนักธุรกิจชาวอเมริกันเป็นที่รู้จักในฐานะผู้ก่อตั้งเว็บไซต์ เฟซบุ๊ก เขาร่วมก่อตั้งเฟซบุ๊กพร้อมกับเพื่อนอีก 4 คน ขณะกำลังศึกษาที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ต่อมา นิตยสารไทม์ ได้ให้เขาเป็นบุคคลแห่งปี ค.ศ. 2010 ที่โรงเรียนอาร์ตสลิย์ไฮสคูล เขามีความสามารถด้านการศึกษาศิลปะ ก่อนที่เขาจะย้ายไปเรียนระดับมัธยมปลายที่โรงเรียนฟิลิปส์เอกเซกเตอร์อคาเดมี ที่นี่ซักเคอร์เบิร์กได้รับรางวัลทางวิทยาศาสตร์ (คณิตศาสตร์ ดาราศาสตร์ และฟิสิกส์) และศึกษาด้านศิลปะคลาสสิก เขายังเรียนภาษาต่างประเทศ โดยเขาสามารถอ่าน ภาษาฝรั่งเศส ภาษาฮิบรู ภาษาละติน และภาษากรีกโบราณ เขายังเป็นกัปตันทีมฟันดาบ ในงานสังสรรค์ในช่วงชั้นปีที่ 2 ซักเคอร์เบิร์กพบกับพริสซิลลา ซาน ที่ต่อมาเป็นเพื่อนหญิงของเขา ในเดือนกันยายน ค.ศ. 2010 ซานซึ่งศึกษาแพทย์ ได้ย้ายมาอยู่บ้านเช่าของซักเคอร์เบิร์กในแพโลอัลโต ซักเคอร์เบิร์กสามารถมองเห็นสีฟ้าได้ดีที่สุด เพราะเขาเป็นโรคตาบอดสีซึ่งมองสีแดงและสีเขียวได้ไม่ชัดเจน นอกจากนี้สีฟ้ายังเป็นสีหลักในเว็บไซต์เฟซบุ๊กอีกด้วย ด้านการพัฒนาซอฟต์แวร์ช่วงแรก ซักเคอร์เบิร์ก ได้ใช้คอมพิวเตอร์ในการเขียนซอฟต์แวร์ ตั้งแต่ยังเป็นเด็กในชั้นประถมปลาย พ่อเขาสอนให้ใช้โปรแกรมพื้นฐานของอาตารีในช่วงคริสต์ทศวรรษ 1990 และต่อมายังจ้างนักพัฒนาซอฟต์แวร์ ที่ชื่อ เดวิด นิวแมน มาสอนเป็นการส่วนตัว นิวแมนเรียกเขาว่า "เด็กอัจฉริยะ" และกล่าวต่อว่า "ยากที่จะล้าหน้าเกินเขา" ซักเคอร์เบิร์กยังเรียนคอร์สที่วิทยาลัยเมอร์ซี ใกล้กับบ้านของเขา ขณะที่เรียนระดับไฮสคูลอยู่เขามีความสนุกกับการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เครื่องมือด้านการสื่อสารและเกม ตัวอย่างเช่น มีโปรแกรมหนึ่งซึ่งเขาส่งขึ้นชื่อ "ซักเน็ต"

"ซัคเน็ต" ทำให้คอมพิวเตอร์สามารถสื่อสารได้ระหว่างบ้านกับสำนักงานทันตแพทย์ของพ่อเขา ถือว่าเป็นเมสเซนเจอร์รุ่นดึกดำบรรพ์ของเอไอแอล ซึ่งออกมาภายหลัง ในช่วงระหว่างเรียนไฮสคูล ภายใต้การทำงานกับบริษัท อินเทลลิเจนต์มีเดียกรุ๊ป เขาได้สร้างโปรแกรมเล่นดนตรีที่เรียกว่า ซินแนปส์มีเดียเพลเยอร์ (Synapse Media Player) ใช้ปัญญาประดิษฐ์เรียนรู้พฤติกรรมกรรมการฟังเพลงของผู้ใช้ โดยได้โพสต์ลงที่ สแลชด็อต ได้รับคะแนน 3 เต็ม 5 จาก พีซีแม็กกาซีน ไมโครซอฟท์และเอไอแอลพยายามจะซื้อซินแนปส์และรับซัคเคอร์เบิร์กเข้าทำงาน แต่เขาเลือกที่จะสมัครเรียนที่ฮาร์วาร์ดในเดือนกันยายน ค.ศ. 2002 ในช่วงที่เขาเรียนอยู่ที่ฮาร์วาร์ด เขามีกิตติศัพท์ด้านความอัจฉริยะในการเขียนโปรแกรมแล้ว เขาศึกษาด้านวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์และจิตวิทยา และเป็นสมาชิก อัลฟาเอปซิลอนไพ สมาคมยิวในมหาวิทยาลัย พอเรียนชั้นปีที่ 2 เขาสร้างโปรแกรมจากห้องพักของเขาที่ชื่อ "คอร์สแมตซ์" ที่ให้ผู้ใช้สามารถตัดสินใจเรื่องการเลือกเรียนวิชา จากการตัดสินใจของนักเรียนคนอื่น และยังช่วยให้พวกเขาร่วมก่อกำหนดการเรียนรู้ ต่อจากนั้นไม่นานเขาสร้างโปรแกรมที่แตกต่างกันออกไป เรียกว่า "เฟซแมช" ที่ให้ผู้ใช้เลือกหน้าผู้ใช้ที่หน้าตาดีที่สุดในบรรดารูปที่ให้มา เพื่อนร่วมห้องของเขาเวลานั้นที่ชื่อ อารี ฮาซิด กล่าวว่า "เขาสร้างเว็บไซต์นี้เพื่อความสนุก" "เรามีหนังสือ ที่เรียกว่าเฟซบุ๊กส์ ที่รวบรวมรายชื่อและภาพของทุกคนที่อยู่ในหอพัก ในตอนแรกเขาสร้างเว็บไซต์ที่ วางรูป 2 รูป หรือรูปของผู้ชาย 2 คน และผู้หญิง 2 คน ผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์จะเลือกว่า ใครร้อนแรงกว่ากัน และรวบรวมจัดอันดับเป็นผลโหวต" เว็บไซต์เปิดในช่วงวันหยุด แต่พอถึงเข้าวันจันทร์ เว็บไซต์ก็ถูกปิดโดยมหาวิทยาลัย เว็บไซต์ได้รับความนิยมในช่วงเวลาอันสั้น จนทำให้เซิร์ฟเวอร์ของฮาร์วาร์ดล่ม นักศึกษาจะถูกห้ามใช้เข้าเว็บไซต์ นอกจากนั้นยังมีนักศึกษาหลายคนร้องเรียนเรื่องภาพที่ใช้ไม่ได้รับอนุญาต เขาออกขอโทษต่อสาธารณะ หนังสือพิมพ์นักเรียนจะพาดหัวเกี่ยวกับเว็บไซต์ของเขาว่า "ไม่เหมาะสม" อย่างไรก็ตาม นักเรียนก็ได้เรียกร้องให้มหาวิทยาลัยพัฒนาเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูล รายชื่อ รวมถึงรูป ในส่วนหนึ่งของเครือข่ายมหาวิทยาลัย

ฮาซิตเพื่อนร่วมห้องเขากล่าวว่า "มาร์กได้ยื่นคำร้องเหล่านี้และตัดสินใจว่า ถ้ามหาวิทยาลัยจะไม่ทำอะไรเลยก็ตาม เขาก็จะสร้างเว็บไซต์ที่ดีกว่าที่มหาวิทยาลัยจะทำ" ซักเคอร์เบิร์กได้เปิดตัวเฟซบุ๊ก จากในห้องพักของเขาในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2004 แรغبันดาลใจแรก ๆ ของเฟซบุ๊กอาจมาจากที่โรงเรียนฟิลิปส์ เอกเซกเตอร์คาเดมี ที่เขาเรียนจบปี ค.ศ. 2002 โดยที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของเขาคือ สารบัญรูปนักศึกษาของเขา ที่นักศึกษาหมายถึง "เดอะเฟซบุ๊ก" มีสารบัญภาพ ที่มีภาพนักศึกษาทำกิจกรรมในหลาย ๆ โรงเรียน โดยนักศึกษาสามารถเข้ามาให้ข้อมูล อย่างเช่น ชั้นปีที่ศึกษา เพื่อนใกล้ชิด หมายเลขโทรศัพท์ โดยในขณะนั้น เฟซบุ๊ก เริ่มต้นเพียงแค่ "Harvard thing" จนกระทั่งซักเคอร์เบิร์กตัดสินใจที่จะกระจายไปสู่มหาวิทยาลัยอื่น ๆ ได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมห้อง ดัสติน มอสโควิตซ์ โดยเริ่มจากมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด มหาวิทยาลัยดาร์ตมัธ มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย มหาวิทยาลัยนิวยอร์ก มหาวิทยาลัยคอร์เนล มหาวิทยาลัยบราวน์ และมหาวิทยาลัยเยล จากนั้นก็เข้าสู่โรงเรียนอื่น ที่มีความสัมพันธ์กับมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด หลังจากนั้นซักเคอร์เบิร์กได้ย้ายไปอยู่ที่เมืองแพโลอัลโต รัฐแคลิฟอร์เนีย กับมอสโควิตซ์และเพื่อนบางส่วน พวกเขาได้ดัดแปลงบ้านเช่าเป็นสำนักงาน ในฤดูร้อนนั้น ซักเคอร์เบิร์กได้พบกับปีเตอร์ ทิล ที่ได้ให้ทุนกับบริษัท พวกเขาเริ่มก่อตั้งบริษัทแรกในกลางปี 2004 พวกเขาได้ปฏิเสธการเสนอขายเฟซบุ๊กกับบริษัทใหญ่ ๆ โดยในบทสัมภาษณ์ในปี 2007 ซักเคอร์เบิร์กอธิบายไว้ในนิตยสารไวร ในปี 2010 ว่า "สิ่งที่ผมใส่ใจมากเกี่ยวกับภารกิจนี้ ก็คือทำให้โลกเปิดกว้างขึ้น" ก่อนหน้านั้นในเดือนเมษายน 2009 ซักเคอร์เบิร์กได้สอบถามคำแนะนำจากผู้บริหารระดับสูงด้านการเงินของเน็ตสเคป ปีเตอร์ เคอร์รี่ เกี่ยวกับยุทธวิธีสำหรับเฟซบุ๊ก เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม ค.ศ. 2010 ซักเคอร์เบิร์กรายงานว่า บริษัทมีผู้ใช้ 500 ล้านบัญชีรายชื่อ

และเมื่อถามว่า เฟซบุ๊ก จะสามารถทำเงิน หรือสร้างปรากฏการณ์เพิ่มขึ้นได้ไหม เขาอธิบายว่า “ผมคิดว่า เราสามารถ... ถ้าคุณดูว่าโฆษณาที่มีในแต่ละหน้ากินไปขนาดไหน เมื่อเปรียบเทียบกับการค้นหาข้อมูล ของเรานั้นน้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อหน้าและยอดการค้นหาปกติจะมีโฆษณาราวร้อยละ 20 ... นี่เป็นสิ่งที่ทุกคนจะทำ แต่เราไม่ใช่อย่างนั้น เราทำเงินให้พอที่เราจะดำเนินงานได้ เต็มได้ในอัตราที่เราต้องการ” ในปี 2010 สตีเฟน เลวี ผู้แต่งหนังสือเรื่อง Hackers: Heroes of the Computer Revolution ในปี ค.ศ. 1984 ได้เขียนเกี่ยวกับซัคเคอร์เบิร์กไว้ว่า "เห็นชัดว่าเขาคิดว่าตัวเองเป็น" แฮ็กเกอร์" ซัคเคอร์เบิร์กพูดว่า "มันโอเคที่จะสร้างสิ่งใหม่...ทำให้มันดียิ่งขึ้น"เฟซบุ๊กเริ่มให้ทีมงานแฮ็กเกอร์ "ในทุก ๆ 6 ถึง 8 อาทิตย์ เปิดโอกาส 1 คืนให้ร่วมคิดและจบโครงการ 1 โครงการ โดยบริษัทให้จัดหาเพลง อาหารและเบียร์ สำหรับงานแฮ็กเกอร์ และจะมีเจ้าหน้าที่ของเฟซบุ๊ก รวมถึงซัคเคอร์เบิร์ก เข้าร่วมด้วย "แนวคิดคือคุณสามารถสร้างบางสิ่งให้ ดีได้ใน 1 คืน" ซัคเคอร์เบิร์กบอกเลวี "และเป็นบุคลิกของเฟซบุ๊กในปัจจุบัน...ซึ่งก็คือนิสัยส่วนตัวของผมด้วย" ในปี นิตยสาร วาณิชีแอฟร ได้ให้ซัคเคอร์เบิร์กติดอันดับ 1 ในปี 2010 ของรายชื่อ "100 อันดับ บุคคลที่มีอิทธิพลที่สุดในยุค ข้อมูล" ในปี 2010 ยังติดอันดับ 16 ของการสำรวจประจำปีของ นิวสเวตส์แมน ในหัวข้อ "บุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุดในโลก 50 อันดับ"นอกจากนี้ยังมีการสร้างภาพยนตร์เกี่ยวกับชีวประวัติของเขาชื่อเรื่องว่า เดอะโซเชี่ยลเน็ตเวิร์ก ภาพยนตร์เรื่องนี้สร้างมาจากชีวิตจริงของซัคเคอร์เบิร์ก ในปีเริ่มก่อตั้งเฟซบุ๊กเรื่อง The Social Network ออกฉายเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 2010 นำแสดงโดยเจสซี ไอเซนเบิร์ก แสดงเป็นซัคเคอร์เบิร์ก

หลังจากที่ชีวิตเขาปรากฏบนจอภาพยนตร์ เขาตอบรับว่า "ผมหวังว่าจะไม่มีใครสร้างหนังเกี่ยวกับผมขณะที่ผมยังมีชีวิตอยู่" และเมื่อบทภาพยนตร์หลุดมาทางอินเทอร์เน็ต และนักแสดงนำไม่ใช่ตัวซัคเคอร์เบิร์กในด้านบวก เขาก็ออกมาพูดว่า เขาต้องการให้เสนอตัวเขาในแบบ "คนดี" ภาพยนตร์ The Social Network ซึ่งอิงมาจากหนังสือเรื่อง The Accidental Billionaires โดยเบน เมซริช ซึ่งมีการประชาสัมพันธ์ไว้ว่า "สนุก น่าสนใจ มาก" มากกว่าการเป็น "รายงาน" ผู้เขียนบทภาพยนตร์ แอรอน ซอร์คิน บอกกับนิตยสารนิวยอร์กว่า "ผมไม่ต้องการความถูกต้องแม่นยำ ผมต้องการเล่าเรื่อง" จากบทในหนังของซอร์คิน ที่บรรยายว่าซัคเคอร์เบิร์กสร้างเฟซบุ๊กขึ้นมาเพราะต้องการยกระดับชื่อเสียงของตนเพราะไม่สามารถเข้าไพนอลคลับของฮาร์วาร์ด อย่างไรก็ตามซัคเคอร์เบิร์กเล่าให้กับ The New Yorker ว่าเขาไม่เคยมีความสนใจที่จะเข้าไพนอลคลับ นอกจากนี้ซัคเคอร์เบิร์กยังได้พากย์เสียงเป็นตัวเขาเองในตอนของ The Simpsons ซีซั่น "Loan-a Lisa" ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม ค.ศ. 2010 เป็นตอนเกี่ยวกับลิลิซา ซิมป์สัน และเพื่อของเธอที่ชื่อเนลสันได้พบกับซัคเคอร์เบิร์กที่งานชุมนุมนักธุรกิจ ซัคเคอร์เบิร์กบอกกับลิลิซาว่า เขาไม่ต้องการเรียนจบจากมหาวิทยาลัยเพื่อประสบความสำเร็จแบบรีบเร่ง อย่าง บิล เกตส์ และริชาร์ด แบรนสัน เป็นต้น ในวันที่ 9 ตุลาคม ค.ศ. 2010 รายการ Saturday Night Live ได้ล้อเลียนซัคเคอร์เบิร์กและเฟซบุ๊ก โดยแอนดี แซมเบิร์กแสดงเป็นซัคเคอร์เบิร์ก ซึ่งซัคเคอร์เบิร์กเขียนลงในเฟซบุ๊กของตัวเองเกี่ยวกับตอนนี่ว่า "ผมเป็นแฟนตัวจริงของแอนดี แซมเบิร์ก และผมคิดว่ามันสนุก" ถึงแม้ซัคเคอร์เบิร์ก จะประสบความสำเร็จอย่างมากในสิ่งที่เขารักและกิจกรรมต่างๆบนเฟซบุ๊กจะสร้างรายได้ให้เขาอย่างเป็นกอบเป็นกำ แต่เขาก็เลือกที่จะให้เงินเดือนแก่ตัวเองในฐานะ CEO เพียงเดือนละ 1 ดอลลาร์ต่อปี แต่เขายังมีทรัพย์สินมากติดอันดับโลก เขาเป็นเศรษฐีที่ไม่เคยอวดรวยโดย Tylor Winklessvos ได้กล่าวหลังการให้สัมภาษณ์เขาว่า "เขาเป็นคนรวยที่ทำตัวจนที่สุดเท่าที่ผมเคยเจอมาน"

แม้จะเป็น CEO ระดับโลกแต่มาร์คก็ยังคงสวมเสื้อหูดี้ส์สไตล์เดิมเสมอ แทนที่จะขับรถหรูหราราคาแพงเขากลับใช้รถไฟล์คสวาเก้น ราคาเพียง 1 ล้านบาทไทยเท่านั้น แต่เขาก็ใช้จ่ายเงินไปกับสิ่งที่เขาต้องการจริงๆซึ่งส่วนใหญ่จะเป็น อสังหาริมทรัพย์ และการหาความรู้หรือศึกษาอะไรใหม่ๆ ช่วงหลังมาร์คมักจะเดินทางไปประเทศจีน ซึ่งเป็นบ้านเกิดของภรรยาเขา นอกจากนี้มาร์คยังได้ฝึกเรียนรู้ภาษาจีนและอัดคลิปในการถามตอบเป็นภาษาจีนอีกด้วย มาร์คได้พบปะผู้คนมากมายและมีศิลปินชาวสิงคโปร์ ได้จัดแสดงผลงานชื่อ the face of face book ศิลปินกราฟฟิคดีชาวนิวยอร์กก็ได้วาดภาพของเขาเช่นกัน

ในปี 2014 เขาซื้อเกาะแห่งหนึ่งในฮาวายในราคา 3,500 ล้านบาท และซื้อแมนชั่นในซานฟรานซิสโกด้วยราคา 356 ล้านบาทเพื่อนำมาบูรณะใหม่ มาร์คเป็นเศรษฐีใจบุญอันดับต้นๆโดยได้บริจาคเงินให้กับองค์กรกุศล Silicon Valley Community Foundation มากกว่า 35,000 ล้านบาท และ 2,500 ล้านบาทให้กับโรงพยาบาลซานฟรานซิสโก และล่าสุดเขาได้ประกาศครั้งยิ่งใหญ่ว่าเขาจะบริจาคหุ้น 99% จากส่วนที่ตนถืออยู่ในเฟสบุ๊คที่มีมูลค่าสูงถึง 1,609,209,000,000 ล้านบาท ให้กับองค์กรกุศล Chan Zuckerberg Initiative ที่เขากับภรรยาเป็นคนก่อตั้งขึ้น เพื่อมุ่งช่วยเหลือคนทั่วโลกในทุกแง่มุม

โดยล่าสุดมาร์คได้ร่วมมือกับบิลเกตในการลงทุนด้านพลังงานสะอาดมาพักหนึ่งแล้ว ซึ่งการกระทำต่างๆ ของมาร์คนี้ก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก ซึ่งมีแนวโน้มที่จะมาจากแรงบันดาลใจจากการเห็นการกระทำของมาร์ค โดยสังคมคนรวยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนไปจากหนังสือ ‘The Sum of Small Things: A Theory of the Aspirational Class’ กล่าวไว้ว่าร้อยปีหลังจากแนวคิดเรื่องการบริโภคเพื่อสถานะ มาถึงทุกวันนี้ โลกไม่ได้ต้องการความโง่งมของการแต่งตัวหรือข้าวของที่ต้องมองปราดเดียวแล้วรู้ว่าหรูหราอีกแล้ว แต่กลุ่มคนที่มีรายได้สูงทั้งหลายเริ่มหันเหไปสู่การบริโภคที่มีความซับซ้อนไปกว่านั้น เริ่มลงทุนไปที่มิติทางวัฒนธรรม ให้ความสำคัญกับการศึกษา ศิลปะ การบริโภคที่มีความเฉพาะเจาะจงทำนองอาหารสุขภาพ นิยามใหม่ของความร่ำรวยอาจจะเรียกได้ว่าเป็น ‘ความรู้มรวย’ มากกว่า คือคนรวยๆ เดียวนี้ก็จะไม่ได้ใส่เพชรตีผมโป่ง แต่อาจจะเป็นคนใส่เสื้อผ้าสบายๆ แต่ออร์แกนิก รักสิ่งแวดล้อม ไม่ได้อยู่บ้านที่ถมด้วยหลุยส์ แต่เป็นบ้านที่เลี้ยงดูลูกๆ ด้วยแนวคิดพิเศษๆ เช่นพ่อแม่เลี้ยงเอง โดยในงานของ Currid-Halkett เน้นการสำรวจการใช้จ่ายเงินของกลุ่มคนที่มีรายได้สูงใหม่ๆ ของอเมริกาเป็นหลัก และบอกว่าคนรายได้สูงในอเมริกามีแนวโน้มจะลงทุนกับสิ่งอื่นๆ เช่นการศึกษา มากกว่าความฟุ้งาหรูหรา เธอเสนอว่าการบริโภคแบบโง่งมที่เราคุ้นเคยเริ่มนำไปสู่การบริโภคแบบไม่โง่งม (conspicuous) เราอาจนึกถึงภาพคนๆ หนึ่งจะมีกระเป๋าเบอร์กิ้นเป็นโหลๆ แต่สุดท้ายก็ไม่ได้รับรองได้ว่าคนๆ นั้นจะดูแพง ความแพงในโลกดิจิทัลอาจจะไม่จำเป็นต้องใส่ของแบบนี้ออกมาอีกแล้ว แต่เรามีการแสดงออกถึงรสนิยมและความสามารถในการเลือกสรรสิ่งต่างๆ ได้อย่างซับซ้อนมากขึ้น เราอาจโผสรุป Egg Benedict เป็นอาหารเช้า รับประทานคู่กับ Quinoa อาหารเช้าสุขภาพแบบนี้กำลังบอกถึงความรู้และศักยภาพในการเลือกกินที่แสนจะไม่ธรรมดาของเรา เราอาจใส่ชุดออกกำลังแล้วเดินอยู่ที่ห้างหรู โดยนัยเป็นการบอกว่าเป็นไง ฉันทันเป็นสมาชิกและรู้จักรูปแบบการออกกำลังกายใหม่ๆ แบบนี้นะ การแสดงออกถึงฐานะและสถานะทางสังคมจึงไม่ได้ต้องฟุ้งาและโอ้อวดอีกต่อไป

ที่มาของแรงบันดาลใจ

- แรงบันดาลใจจากเป้าหมาย (inspiration by goal)
 - แรงบันดาลใจจากต้นแบบ (inspiration by role model)
 - แรงบันดาลใจจากแรงกระตุ้น (inspiration by motivation)
 - แรงบันดาลใจจากการขับเคลื่อน (inspiration by dynamic)
-

วิธีการสร้างแรงบันดาลใจ

- ▶ ทำงานที่ตนเองรักและชื่นชอบ
- ▶ รักและเห็นคุณค่าในงานที่ทำ
- ▶ ใส่ใจที่ผลลัพธ์จากการทำงาน
- ▶ ทำงานด้วยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- ▶ มีความภาคภูมิใจในผลลัพธ์
- ▶ ตั้งเป้าหมายในการทำงานว่าจะทำเพื่อใคร
- ▶ มีบุคคลต้นแบบที่ดี
- ▶ เปิดโอกาสให้ตนเองเรียนรู้และดูงานอย่างกว้างขวาง
- ▶ ลงมือทำ
- ▶ สร้างบรรยากาศแห่งการชื่นชมยินดี
- ▶ เห็นคุณค่าในตนเอง
- ▶ หมั่นเจริญสติและสมาธิ ทำจิตใจให้สงบ

แรงบันดาลใจกับกระบวนการคิดเชิงศิลปะ

หากเปรียบกับงานศิลปะในแต่ละยุคที่มีความเกี่ยวข้องกับแรงบันดาลใจแล้ว จะสามารถเห็นได้ชัดเจนว่าศิลปะในยุคก่อนศตวรรษที่ 19 งานศิลปะจะเน้นไปในเชิงศาสนา สงคราม วิถีกรรมต่างๆ และความงามของชนชั้นสูงเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากแรงบันดาลใจในยุคนั้นเป็นสิ่งที่ชี้้นำให้งานศิลปะออกมาตามแบบฉบับของแต่ละยุค โดยสาเหตุที่ในยุคนั้นแรงบันดาลใจเป็นเหตุในการชี้้นำเนื่องจากวิวัฒนาการของมนุษย์และความสะดวกสบายต่างๆ ยังไม่มีความสมบูรณ์เท่าใดนัก ซึ่งจะแตกต่างจากยุคหลังศตวรรษที่ 19 ที่งานศิลปะจะเกิดจากแรงบันดาลใจเป็นส่วนใหญ่ โดยสาเหตุที่มนุษย์ยุคก่อนสร้างงานศิลปะมาโดยอาศัยแรงบันดาลใจเป็นส่วนใหญ่นั้น เนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ เช่น มนุษย์ยังมีความไม่มั่นใจในความปลอดภัยของสังคมที่ตนอยู่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องภัยธรรมชาติที่มนุษย์ยังไม่มี ความเข้าใจอย่างทอ้งแท้ ไม่สามารถพยากรณ์อากาศหรือภัยต่างๆ ได้ดังเช่นปัจจุบัน มนุษย์จึงต้องหันไปพึ่งพาสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อความสบายใจ ดังนั้นแรงบันดาลใจพื้นฐานของมนุษย์จึงยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ งานศิลปะในยุคนี้จึงเกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจเป็นหลัก เช่น การทำขึ้นเพื่อการบูชาเทพเจ้าต่างๆ การทำเพื่อศาสนา หรือบุคคลชั้นสูง เป็นต้น โดยสมัยเมโสโปเตเมียและอียิปโบราณนั้นมนุษย์เริ่มรู้จักการสื่อสารได้ไม่นานและมีแรงบันดาลใจที่ต้องการจะสื่อสารเรื่องราวในยุคของตนเองให้เป็นที่ประจักษ์แก่ชนรุ่นหลัง งานศิลปะในยุคนี้จึงเน้นไปที่การสื่อสารด้วยสัญลักษณ์หรือตัวอักษรที่เกิดขึ้นมาในยุคนี้เป็นครั้งแรก ไม่ว่าจะเป็นตัวอักษรลึ้มในเขตเมโสโปเตเมียที่ได้บันทึกเรื่องราวในอดีตเอาไว้ หรือตัวอักษรภาพในอียิปโบราณที่เน้นการเล่าถึงชีวิตหลังความตายซึ่งเป็นความเชื่อหลักของชาวอียิปในยุคนั้น การสร้างปิรามิดหรืองานจิตรกรรมฝาผนังในปิรามิดที่เป็นเรื่องราวของผู้ที่ตายที่ถูกเก็บไว้ในปิรามิดจึงมีให้เห็นกันได้ทั่วไป ในอินเดียโบราณนั้นมีความเชื่อตามศาสนาพราหมณ์ตามมาด้วยศาสนาพุทธ

ดังนั้นงานศิลปะอินเดียในสมัยนั้นจึงประกอบไปด้วยการวาดรูปเทพเจ้าต่างๆในศาสนาพราหมณ์ และการปั้นพระพุทธรูปในช่วงพุทธศตวรรษตอนต้น ทั้งหมดนี้เป็นตัวอย่างของแรงบันดาลใจที่ส่งผลให้เกิดงานศิลปะในยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ตอนต้น ซึ่งมีความแตกต่างกันไป ศิลปะในช่วงหลังเช่น ยุคไบเซนต์ไทน์ ยุคเรเนซองยุคบาร็อค ก็มีแรงบันดาลใจที่ทำให้เกิดงานศิลปะที่ไม่เหมือนกัน เช่น ยุคไบเซนต์ไทน์เป็นยุคแรกๆที่มีศาสนาคริสต์เกิดขึ้น โดยในพระคัมภีร์ของศาสนาคริสต์ได้เขียนไว้ว่าไม่ควรมีรูปเคารพหรือภาพวาดที่ใช้ในการเคารพ ดังนั้นศิลปะในสมัยนี้จึงไม่ค่อยมีเรื่องเกี่ยวกับศาสนาแต่จะเน้นไปที่รูปเพื่อความสวยงาม เช่น การวาดรูปบนถ้วยชามต่างๆแทน ยุคเรเนซองที่มีการขุดค้นพบเมืองปอมเปอีของอิตาลีที่จมอยู่ใต้เขม่าภูเขาไฟ จนทำให้คนหันมานิยมศิลปะแบบโรมัน และกรีกโบราณอีกครั้งหนึ่ง สมัยเรเนซองจะเป็นสมัยแรกๆที่เห็นได้ว่าสาเหตุของการผลิตงานศิลปะนั้นเริ่มมีเรื่องของแรงบันดาลใจเข้ามาเกี่ยวข้อง เนื่องจากมีการขุดค้นพบซากเมืองปอมเปอีที่จมอยู่ในเขม่าภูเขาไฟมาเป็นเวลาหลายร้อยปี เหตุการณ์ขุดพบเมืองนี้ทำให้คนเริ่มเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างงานศิลปะที่มีความเกี่ยวข้องกับวีรกรรมของคนยุคก่อนหน้า โดยเฉพาะวีรกรรมของโรมัน และกรีกโบราณ จากการประติดประต่อเรื่องราวของกรีกและโรมันโบราณ งานศิลปะในยุคนี้ส่วนใหญ่จึงเป็นงานที่เน้นไปทางศิลปะกรีกและโรมัน รวมถึงภาพวาดจะเป็นเรื่องของวีรบุรุษและสงคราม ในยุคบาร็อคคนหันกลับไปสนใจเรื่องของศาสนาเนื่องจาก ค.ศ. 1545-1563 ประเด็นหนึ่งที่มีการถกเถียงกันที่นั่นก็คือเรื่องความหมายและความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะและศาสนา ทางที่ประชุมตกลงกันว่าศิลปะควรจะสิ่งที่สื่อสารเรื่องศาสนาโดยใช้วิธีจูงใจและสะท้อนอารมณ์ผู้ดูโดยตรง วิวัฒนาการของศิลปะตั้งแต่ 1800 – ปัจจุบันมีการแยกออกเป็นกลุ่มต่างๆมากมายตามแนวคิดหลักของศิลปะแต่ละประเภท โดยศิลปินที่ผลิตงานศิลปะแต่ละประเภทยุคนั้นก็จะมีแรงบันดาลใจและกระบวนการคิดเชิงศิลปะที่แตกต่างกันออกไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ประวัติศิลปินผู้มีชื่อเสียงตั้งแต่ปี 1800 – ปัจจุบัน

ปาโบลปิกัสโซ

ปาโบล ปิกัสโซ เกิดวันที่ 25 ตุลาคม ค.ศ.1881 ประเทศ สเปน ปิกัสโซเป็นจิตรกรเอกของโลก เป็นบุคคลที่น่ายกย่องให้เป็นศิลปินที่มีพรสวรรค์ในการสร้างสรรค์ผลงานต่างๆมากมาย ปิกัสโซเป็นบุตรชายของ ดอนโคเซ รุยส์ พ่อของเขาเป็นครูสอนศิลปะในมหาลัย ผลงานของเขามีเอกลักษณ์ในแบบผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจาก เฟอ์รนานเดอ ซึ่งเป็นคนรักคนแรกของเขา ในวัยเด็กเขาได้ฉายแววการเป็นศิลปินระดับโลกมาจากคำแรกที่เขาพูดได้ ซึ่งก็คือคำว่า “ปิส” มาจากคำว่า “ลาปิส” ซึ่งแปลว่าดินสอในภาษาสเปนปิกัสโซได้รับแรงบันดาลใจมาจากหลายๆด้านจากพ่อของเขาด้วย เช่น การวาดภาพ เนื่องจากเขาได้รับงานสีกับพู่กัน เป็นของขวัญจากพ่อของเขา รูปที่เขาได้วาดเป็นครั้งแรกก็คือนกพิราบ และเมื่อเขาอายุได้ 14 ปี เขาได้สร้างสตูดิโอเป็นของตัวเอง ในวัยทำงานหลังจากที่ ปิกัสโซได้เดินทางที่ปารีส เมืองแห่งศิลปะเมื่อเดือนตุลาคมปี 1899 และได้ย้ายมาอาศัยอยากเป็นถาวรเมื่อเดือนเมษายนปี 1903 ช่วงแรกที่เขาย้ายมาผลงานทางด้านศิลปะของเขาจะเน้นไปทางสีน้ำเงินเขาได้วาดภาพสีเดียวเป็นหลักในเฉดของสีฟ้า หรือน้ำเงิน เวลาได้แรงบันดาลใจในการวาดจากการที่เขาเดินทางผ่านประเทศสเปนและการฆ่าตัวตายของเพื่อนสนิทชื่อ คาร์ลอส และการวาดภาพของเขาก็เกิดขึ้นและเขาถ่ายทอดเรื่องราวเศร้าโศกผ่านภาพ เช่นเกี่ยวกับ โสเภณีขอทานและอะไรอีกหลายอย่าง ภาพวาดต่างๆของเขานั้นยังสะท้อนเกี่ยวกับปัญหาของชีวิตในกรุงปารีสและหลายภาพเป็นภาพที่ได้รับการกล่าวขานถึงมากที่สุดเช่นกัน

วาดภาพยุคสีชมพู เขาได้วาดรูปนี้เป็นที่ดังไปไกลทั่วโลก เป็นที่สี่ดใสแล้วเด็กผู้ชายมีดอกไม้อยู่รายล้อมตรงเขานั้นคือภาพ Boy with a Pipe เป็นภาพที่เขาวาดและมีความสุขในชีวิตของเขา ซึ่งภาพนี้เขาวาดเป็นภาพที่ราคาแพงมากที่สุดจากที่เขาได้วาดมาทั้งหมด และการวาดในยุคนี้เขาชอบวาดลวดลายข้าวหลามตัด นักแสดง และตัวตลก อีกมากมายในช่วงนั้น

วินเซนต์ แวน โก๊ะ

ไม่ใช่ศิลปินทุกคนจะประสบความสำเร็จได้อย่างง่ายดาย ศิลปินบางคนต้องฝ่าฝืนอุปสรรคในชีวิตมากมายกว่าจะประสบความสำเร็จสักครั้งอย่างเช่น วินเซนต์ แวนโก๊ะ ซึ่งปัจจุบันเขาได้รับการยกย่องให้เป็นจิตรกรชาวต่างชาติที่มีชื่อเสียงที่สุด และภาพเขียนเขาหลายภาพในปัจจุบันมีมูลค่าสูงถึงสามร้อยล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ถึงแม้ว่าชื่อเสียงของเขาเพิ่งจะมาโด่งดังเอาในช่วง 3 ปีสุดท้ายของชีวิตการเป็นจิตรกรตลอด 10 ปีของเขา แต่เขาก็ได้สร้างอิทธิพลต่อ ศิลปะแบบอิมเพรสชันนิสต์ แบบโมเดิร์น อาร์ต เอาไว้มากมาย สร้างผลงานภาพเขียนสีน้ำมันกว่า 800 ภาพ และภาพวาดอีกกว่า 700 ภาพ ซึ่งตลอดชีวิตของเขานั้นมีเพียงภาพเดียวที่ขายได้ ความเจ็บป่วยทางสมอง และจิตใจของ แวน โก๊ะนั้นแสดงออกมาทางภาพที่เขาเขียน ด้วยการใช้สีอันร้อนแรง การตัดพู่กันแบบหยาบๆ และรูปแบบของลายเส้นที่ใช้จนในที่สุดก็ได้ผลักดันให้เขา จบชีวิตลงด้วยการฆ่าตัวตาย

วินเซนต์ แวน โก๊ะ เกิดเมื่อวันที่ 30 มีนาคม ปี ค.ศ. 1853 ที่ซันเดิร์ท ย่านบราแบรนท์ ในประเทศเนเธอร์แลนด์ วินเซนต์เป็นบุตรชายคนโต บิดาเป็นนักบวชนิกาย โปรแตสแตนท์ เมื่อแวนโก๊ะอายุได้ 16 ปี เขาได้ไปฝึกงานขายภาพศิลปะที่ซูเกินท์ เขาทำงานขายภาพทั้งในลอนดอน และปารีสไปจนกระทั่งถึงปีค.ศ. 1876 แวน โก๊ะก็เริ่มตระหนักว่า เขาไม่ชอบงานขายภาพที่เขาทำอยู่เลยประกอบกับถูก ปฏิเสธความสัมพันธ์จากหญิงที่ตนรัก ทำให้เขาเริ่มทำตัวออกห่างจากผู้คนมากขึ้น และตัดสินใจที่จะออกบวช แต่เขาก็ต้องพบกับความผิดหวังอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเขา ไม่สามารถผ่านการทดสอบให้เข้ามาเป็นนักบวชได้ ในที่สุดเขาก็กลายเป็นนักเทศน์ไป และในปีค.ศ.1878 เขาได้เดินทางไปทางตะวันตกเฉียงใต้ของเบลเยียมเพื่อทำการ เผยแพร่ศาสนา โดยพกพาเอาความยากจนคนแค่นไปตลอดการเดินทางจากการเดินทาง ครั้งนี้ แวนโก๊ะ ได้มีปากเสียงกับนักเทศน์ผู้อาวุโส ทำให้เขาถูกขับออกจากกลุ่มในปี ค.ศ.1880 ในสภาพของคนสิ้นไร้ และสูญเสียความเชื่อของตนไป เขามองอยู่กับ ความผิดหวัง และได้เริ่มเขียนรูป แต่ในไม่ช้าเขาก็ตระหนักได้ว่า เขาไม่สามารถที่จะ เรียนรู้การเขียนภาพด้วยตนเองได้ ดังนั้นเขาจึงตัดสินใจเดินทางไปบรัสเซลเพื่อเรียน การเขียนภาพ ในปี ค.ศ.1881 แวน โก๊ะได้กลับมาทำงานที่ซูเกินท์อีกครั้งหนึ่ง โดยเริ่มทำงานกับ ช่างเขียนภาพทางภูมิศาสตร์ ที่ชื่อ อันตัน มัวร์ ฤดูร้อนของปีถัดมาได้เริ่มการทดลอง การเขียนภาพด้วยสีน้ำมัน และด้วยเสียงเรียกร้องภายในจิตใจของ แวน โก๊ะ ให้ไปใช้ ชีวิตตามลำพังอยู่กับธรรมชาติ ทำให้เขาตัดสินใจเดินทางไปยังหมู่บ้านของชาวดัชท์ เพื่อเริ่มการเขียนภาพ ทิวทัศน์ที่งดงามตามท้องที่ต่างๆ เขาใช้ชีวิตในแต่ละวันไปกับ การเขียนถึงสิ่งที่อยู่รอบๆตัวเขา ในปี ค.ศ.1883 เขาได้สร้างงานเขียนภาพชิ้นแรก ขึ้นมา โดยให้ชื่อภาพว่า " โปเตโต อีทเตอร์ "

เมื่อความเหงาและความอ้างว้างเริ่มเข้ามาเกาะกุมจิตใจของ แวน โก๊ะ เขาจึงออกจาก หมู่บ้านและเข้าศึกษาต่อที่ แอนท์เวิร์ป ในเบลเยียม แต่เขาเองก็ไม่ได้ใส่ใจที่จะปฏิบัติ ตามกฎของการเรียนที่นั่นมากนัก ช่วงที่เรียนอยู่ที่แอนท์เวิร์ป เขาได้รับแรงบันดาลใจ จากจิตรกรที่ชื่อ ปีเตอร์ พอล รูเบนส์ และได้เริ่มสนใจภาพพิมพ์ของญี่ปุ่นด้วย ในที่สุด เขาก็ได้เลิกเรียน เพื่อไปยังปารีส ที่นั่นเขาได้พบกับ เฮนรี เดอ ตัวร์ส และจอร์จอินส์ รวมทั้งศิลปินอิมเพรสชันนิสต์อีกหลายคน เช่น คามิล ปิสซาโร โซรัส และคนอื่น ๆ การใช้ชีวิต 2 ปีเต็มที่ปารีสนั้น ได้ขัดเกลาฝีมือในการเขียนภาพของ แวน โก๊ะ ให้ เฉียบคมยิ่งขึ้น เขาเริ่มใช้สีสันที่มีชีวิตชีวา และไม่ยึดติดอยู่กับการเขียนภาพแบบเก่าๆ วินเซนต์ แวน โก๊ะ ใช้ชีวิตในตัวเมืองปารีส ได้สักพักก็เริ่มเบื่อ เขาจึงออกจากปารีส ไปในปี ค.ศ.1888 เพื่อไปยังเมืองอาเรสทางตอนใต้ของฝรั่งเศส ที่เมืองอาเรสนั้นแวน โก๊ะได้เข้าบ้านหลังหนึ่ง แล้วตกแต่งบ้านด้วยสีเหลืองทั้งหมด เขาหวังที่จะตั้ง กลุ่มศิลปินอิมเพรสชันนิสต์ขึ้น ในเดือนตุลาคม จอร์จอินส์ได้มาอยู่ร่วมกับเขาแต่ ความสัมพันธ์ของคนทั้งสองก็ต้องขาดสะบั้นลงในคืนวันคริสต์มาส อีฟ จอร์จอินส์ ได้โต้เถียงอย่างรุนแรงกับแวน โก๊ะ ทำให้แวน โก๊ะ เกิดบ้าเลือดขึ้นมาแล้วตัดใบหู ของตัวเอง ทำให้จอร์จอินส์จากไป และตัวของเขาเองต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล การแสดงอาการต่างๆ ของแวน โก๊ะ นั้น ทำให้เห็นถึงสภาพจิตใจและประสาทที่ผิดปกติ ในที่สุดเขาก็ต้องเข้าไปอยู่ในโรงพยาบาลบ้า เป็นเวลา 1 ปีเต็ม เมื่อ แวน โก๊ะ ออกจากโรงพยาบาล เขาได้ไปอาศัยอยู่กับศิลปิน นักฟิสิกส์ ได้ประมาณ 2 เดือน และในวันที่ 27 กรกฎาคมของปี ค.ศ.1890 เขาได้ยิงตัวเอง และเสียชีวิตในอีก 2 วันต่อมา ช่วงชีวิตของ แวน โก๊ะตอนที่อยู่ที่อาเรสนั้น ได้สร้างผลงานเขียนภาพที่ยิ่งใหญ่เอาไว้ มากมาย เขาเขียนภาพของธรรมชาติอันงดงาม ภาพทุ่งหญ้ายามตอแสงอาทิตย์ ภาพของดอกไม้นานาชนิด และภาพดอกไอริสที่มีชื่อเสียงนั้นสามารถขายได้ถึง 53.9 ล้านดอลลาร์ในเวลานั้น

ฟรานซิส เบคอน

หลังจากปี 1900 มีการค้นพบการสร้างภาพเคลื่อนไหวและเริ่มมีการสร้างภาพยนตร์สั้นๆ ต่างๆ เกิดขึ้น แรงบันดาลใจในการผลิตผลงานของศิลปินบางคนในยุคหลังจึงมาจากการตัดแปลงสื่อหนึ่งให้เป็นอีกสื่อหนึ่งเช่นเดียวกับ ฟรานซิส เบคอน ในปี ค.ศ. 1940 และ 1950 ก่อนที่จะเกิดรูปแบบงานที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ฟรานซิส เบคอนได้พัฒนารูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานในแนวลัทธิเหนือจริง (surrealism) ไปสู่รูปแบบลัทธิการแสดงพลังอารมณ์ (expressionism) โดยหยิบยืมการเคลื่อนไหวของบุคคลจากภาพยนตร์และภาพถ่าย เขาเรียนรู้ลักษณะท่าทางของมนุษย์จากภาพถ่าย โดยเฉพาะจากภาพถ่ายของช่างภาพที่มีชื่อว่า เอ็ดเวิร์ด มายบริดจ์ จึงไม่เพียงเป็นการที่เบคอนเริ่มค้นพบวิธีการเคลื่อนไหวในภาพวาด แต่เป็นการนำภาพวาดและภาพถ่ายมาใช้อย่างสอดคล้องกัน

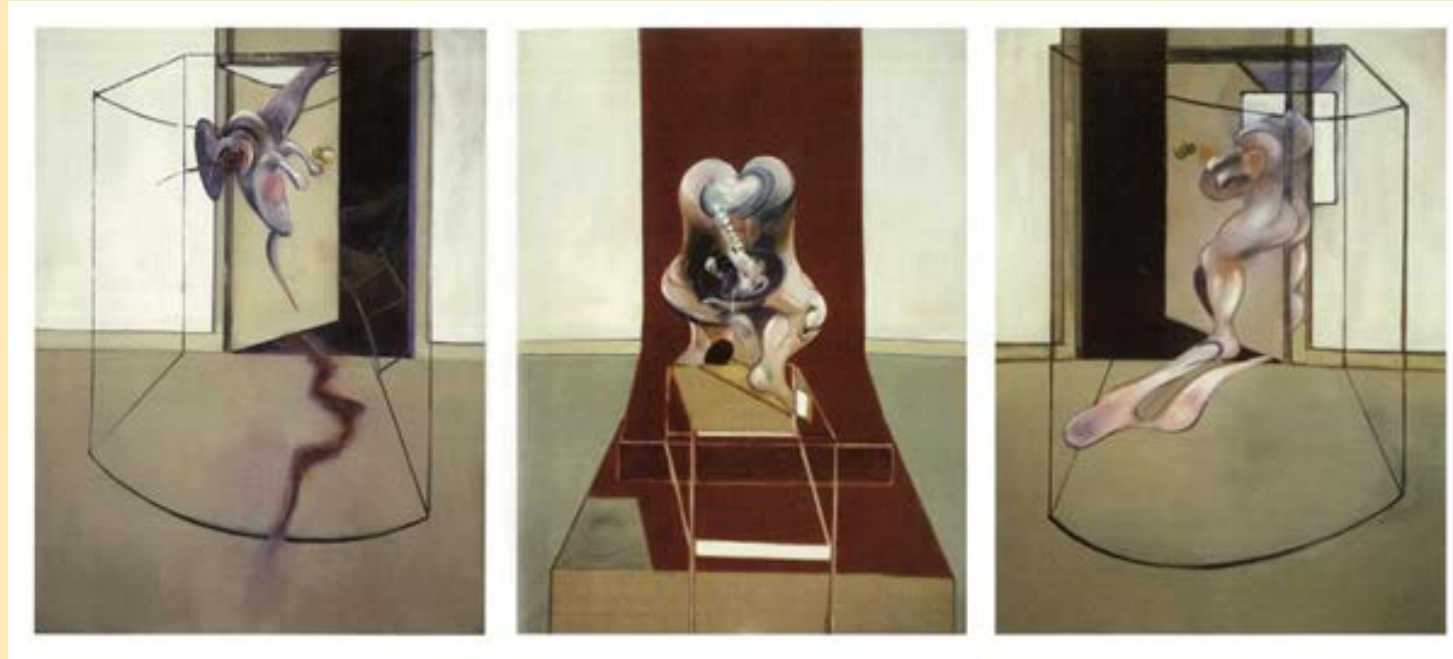
ฟรานซิส เบคอนประสบความสำเร็จและเข้าสู่การเป็นจิตรกรเต็มตัวในปี ค.ศ. 1944 โดยเป็นช่วงเวลาที่เขาได้อุทิศตนเพื่อการวาดภาพและสร้างสรรค์ผลงาน ผลงานเหล่านี้คือ ภาพวาดบุคคลขนาดใหญ่บนผืนผ้าใบ (canvas) โดยส่วนมากมักจะเป็นรูปบุคคลเพียงคนเดียว อยู่ในห้องที่ว่างเปล่า ในกรงหรืออยู่กับพื้นหลังสีดำ และเป็นช่วงที่เกรแฮม ซูเธอร์แลนด์ (Graham Sutherland) เพื่อนที่ร่วมจัดแสดงงานศิลปะได้แนะนำให้เขารู้จักกับผู้อำนวยการของ Hanover Gallery ซึ่งต่อมาสถานที่นี้จะกลายเป็นสถานที่ที่เขาได้จัดแสดงนิทรรศการเดี่ยวเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1949 การจัดแสดงในครั้งนี้เบคอนได้วาดภาพภายใต้ชื่อชุด Heads

ซึ่งเป็นงานที่มีนัยยะสำคัญสื่อถึงผลงาน 2 แบบของเบคอน ได้แก่ แบบแรก "The Scream" ที่รับมาจากภาพยนตร์เรื่อง Battleship Potemkin ของเซอร์ไก ไอเซนสไตน์ (Sergei Eisenstein) ซึ่งแสดงฉากกรีตร้องของครุฑที่ได้รับบาดเจ็บ แบบที่สองคือ ภาพวาดที่ได้รับแรงบันดาลใจจากภาพวาดสมเด็จพระสันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ 10 (portrait of Pope Innocent X) ผลงานของดีเอโก เวลาสแควส (Diego Velázquez) ซึ่งเบคอนไม่ได้เห็นภาพจริงเห็นเพียงสำเนาของภาพนี้เท่านั้น โดยเบคอนได้สร้างสรรค์ผลงานตามสไตล์ของตนเอง ด้วยการใช้สีโทนมืด ไข้ผีแปรงแบบหยาบ ๆ และวาดใบหน้าของบุคคลที่นั่งอยู่ให้บิดเบือนซึ่งผลงานเหล่านี้ของเบคอนกลายเป็นที่รู้จักว่าเป็นภาพวาดพระสันตะปาปากรีดร้อง (screaming pope) ในปี ค.ศ. 1953 Hanover นำผลงานของเบคอนมาจัดแสดงรวมไปถึงภาพ Two Figure ซึ่งเป็นภาพผู้ชาย 2 คนนอนกอดกันบนเตียง ทำให้กลายเป็นที่อื้อฉาวเป็นอย่างมากเนื่องจากเขาเป็นพวกรักร่วมเพศและถูกไล่ออกจากบ้านตั้งแต่อายุ 16 ปี ฟรานซิส เบคอน เสียชีวิตในปีค.ศ. 1992 จากอาการหัวใจล้มเหลวในวัย 82 ตลอดชีวิตที่ผ่านมาเขาได้รับการสรรเสริญพอ ๆ กับสาบส่ง มาร์กาเร็ต แทตเชอร์ อดีตนายกรัฐมนตรีหญิงของอังกฤษนิยามเขาว่าเป็น “ชายผู้วาดภาพอันน่าสะพรึงกลัว” ภายหลังจากที่เขาเสียชีวิต มูลค่าผลงานของเขากลับสูงขึ้น ๆ ในปี 2013 ภาพวาด Three Studies of Lucian Freud, 1969 ของเขาได้รับการบันทึกว่าเป็นผลงานศิลปะถูกประมูลไปในราคาแพงที่สุดในอังกฤษที่เคยมีมา ด้วยราคา 142 ล้านเหรียญสหรัฐ รวมถึงชื่อเสียงในฐานะศิลปินผู้ยิ่งใหญ่แห่งศตวรรษที่ 20 ผู้เปลือยปลี่ยนความบิดเบี้ยวในจิตใจมนุษย์ได้อย่างถึงแก่นที่สุดคนหนึ่งในประวัติศาสตร์เลยก็ว่าได้ นอกจากนี้ชีวิตประวัติของเบคอนจะถูกนำมาสร้างเป็นหนังอย่าง Love Is the Devil: Study for a Portrait of Francis Bacon (1998)

ซึ่งตีแผ่ความสัมพันธ์อันมืดหม่นและปวดร้าวของเบคอนและซูร์ก้อย่างไคเยอร์ (ซึ่งคนที่รับบทเป็น จอร์จ ไคเยอร์ ก็คือ นาย แดเนียล แครก เจมส์ บอนด์ ซึ่งบทบาทในหนังเรื่องนี้ถือเป็นบทที่สร้างชื่อให้กับเขาเป็นเรื่องแรก ๆ เลยก็ว่าได้ ผลงานของเบคอน ให้แรงบันดาลใจกับงานสร้างและแนวคิดของภาพยนตร์อีกหลายต่อหลายเรื่องต่อมา อาทิเช่น RoboCop (2014) ของ โสเซ่ ปาติญญา ที่ริเมคจากหนังเก่าปี 1987 ในชื่อเดียวกันของ พอล เวอร์โฮเวน ที่นอกจากจะมีภาพวาด Triptych inspired by the Oresteia of Aeschylus, 1981 ของฟรานซิส เบคอน แขนงประดับอยู่ในฉาก ในหนังแล้ว หนังยังใช้ภาพวาดของเบคอนเป็นสัญลักษณ์แฝงที่แสดงถึงนัยยะ เนื้อหาสาระ และปรัชญาของหนังได้อย่าง แยกคาย ดังที่ผู้กำกับกล่าวเอาไว้ว่า “มันมีช่วงเวลาสำคัญช่วงหนึ่งในหนัง ที่ตัวเอก (ที่กลายเป็นโรบอค็อบ) ตื่นขึ้นมาจากความฝันอันแสนหวาน และมองไปที่มือของตัวเองแล้วพูดขึ้นมาว่า “นี่มันชุดอะไรกันเนี่ย” นักวิทยาศาสตร์ที่ดัดแปลง ร่างกายเขาก็ตอบว่า “มันไม่ใช่ชุด มันคือคุณ” นี่เป็นสิ่งที่ทำให้ RoboCop แตกต่างจากหนังอย่าง Iron Man เพราะมัน ไม่ใช่ชุดเกราะ แต่เขากลายเป็นหุ่นยนต์ และเขากลายเป็นหุ่นยนต์ก็เพราะบริษัทต้องการผลิตสินค้า ดังนั้น ร่างกายของเขาจึงถูกดัดแปลง บิดเบือน ความจริงภายในของเขาถูกปั้นแต่งเพื่อจุดมุ่งหมายที่ไม่ได้เป็นของเขา สิ่งเหล่านี้มันทำให้ผม นึกถึงภาพวาดของ ฟรานซิส เบคอน

เบคอนวาดภาพร่างกายคน และเขาสอดแสงสว่างไปที่มัน เขาโดดเด่นขึ้นมาจากองค์ประกอบอื่นในภาพ ร่างกายเหล่านั้นมักจะบิดเบี้ยว และคุณสามารถมองมันได้หลายแง่มุม คุณอาจจะคิดถึงสังคมที่ทำให้คนเหล่านั้นพิกลพิการ หรืออาจเป็นจิตใจของพวกเขาเองที่ทำให้พวกเขาพิกลพิการแบบนั้นก็ได้

ตัดสินใจเอาไว้ตั้งแต่ต้นที่จะแขวนภาพวาดของ ฟรานซิส เบคอน เอาไว้ข้างหลังตอนที่วายร้ายในหนังพูดขึ้นมาว่า “เราเอาคนใส่เข้าไปข้างในหุ่นยนต์กันเถอะ”

ผู้กำกับภาพยนตร์กล่าวว่าได้อาภาพที่ไว้ให้กับ มาร์ติน วิสต์ โปรดักชั่นดีไซน์เนอร์ดู และบอกให้เขาออกแบบห้องทดลองและสถานที่เก็บโรบอคอปโดยอ้างอิงจากภาพวาดภาพนั้น รวมถึงให้เขาออกแบบฉากที่โรบอคอปถูกแขวนอยู่บนแท่นและถูกแยกชิ้นส่วนจนเหลือเพียง ศรีษะ และอวัยวะที่มีเลือดเนื้อไม่กี่ชิ้นอย่าง ปอด มือขวา และมันสมองลอยอยู่ โดยอิงจากภาพวาดของเบคอนอีกด้วย เมื่อเปรียบเทียบงานออกแบบของหนังกับภาพวาดภาพนี้ คุณจะพบว่ามันคล้ายกันจริง ๆ แท่นเก็บโรบอคอปในห้องทดลองที่เมืองจีนถูกออกแบบให้เหมือนกับภาพวาดของเบคอน เราวางโรบอคอปอย่างอ่าวว่างอยู่กึ่งกลางห้อง ทิ้งเขาไว้โดดเดี่ยวอยู่ที่นั่น และแยกชิ้นส่วนร่างกายของเขาให้เหมือนกับภาพวาดอันบิดเบี้ยวของเขา”

ส่วนโปรดักชั่นดีไซน์เนอร์อย่าง มาร์ติน วิสต์ กล่าวถึงงานออกแบบของเขาในหนังเรื่องนี้ว่า “ในช่วงเริ่มสร้างภาพลักษณ์ของโรโบคอป โฮเซ่ ปาดิญญา ส่งรูปภาพวาดของเบคอนสองสามภาพให้ผม เราใช้มันเป็นเสมือน “การอุปมาทางสายตาที่ซ่อนอยู่” ของหนัง ห้องทดลองในหนังเป็นเหมือนภาพเขียนเบคอนในเวอร์ชัน 3 มิติ ด้วยสถาปัตยกรรมภายในที่เคร่งขรึม รูปทรงเส้นตรงหักมุมฉากที่เลียนแบบเส้นในภาพวาดของเบคอน เขาสร้างกล่องและเส้นรอบนอกของมัน เพื่อบรรจุรูปทรงของสิ่งมีชีวิตที่บางครั้งดูเหมือนรูปร่างอันวิปริตผิดเพี้ยนของร่างกายมนุษย์เอาไว้ภายใน

เมื่อโรโบคอปถูกแขวนอยู่บนแท่นในห้องทดลอง มันดูไม่ต่างจากภาพร่างกายของมนุษย์ในภาพวาดของเบคอน ผมคิดว่ามันแสดงให้เห็นถึงสภาวะทางจิตและอารมณ์ของโรโบคอปในฐานะที่เป็นมนุษย์ผู้ถูกกักขังอยู่ในชุด (เหล็ก) ที่อยู่ภายใต้การควบคุมขององค์กรที่ทำตัวเป็นเจ้าของเขาอยู่” หรือในหนังซูเปอร์ฮีโร่อย่าง The Dark Knight (2008) ของ คริสโตเฟอร์ โนแลน นั้น หลายคนอาจไม่ทราบว่า เมคอัพตัวตลกแบบเลอะๆ และๆ ปนสยดสยองที่เห็นบนใบหน้าของ โจ๊กเกอร์ (ฮีธ เลดเจอร์) นั้น เมคอัพอาร์ตีสต์มีรางวัลออสการ์อย่าง จอห์น คากลิโอนี จูเนียร์ (John Caglione Jr.) ไม่ได้ทำขึ้นมาแบบมั่วๆ ชั่วๆ หากแต่มันมีที่มาที่ไป เพราะมันได้แรงบันดาลใจมาจากภาพวาดของ ฟรานซิส เบคอน อีกด้วยเหมือนกัน

ภาพ Study for a Portrait, 1953

The Dark Knight (2008)

“ในวันทดสอบหน้ากล้อง คริสโตเฟอร์ โนแลน เข้ามาในเทอร์ลเลอร์เอาหนังสือรวมภาพเขียนของ ฟรานซิส เบคอน มาให้ผมกับ ฮีธ ดู มันดูน่ากลัว แต่ก็เจ๋งมาก มีภาพหนึ่งที่คริสชอบมาก คือภาพ Study for a Portrait, 1953 ต่อมาหนังสือเล่มนั้นก็เลยกลายเป็นไบเบิลสำหรับผมในการออกแบบหน้าตาของตัวตลกวายร้ายอย่างโจ๊กเกอร์ไปในที่สุด”
จอห์นกล่าว

และในฉากวิดีโอที่โจ๊กเกอร์ข่มขู่และฆ่าแบทแมนกำมะลอในห้องห้องหนึ่งซึ่งถูกเผยแพร่่ออกอากาศ นอกจากการแสดงอันน่าสะพรึงกลัวของ ฮีธ เลดเจอร์ แล้ว ถ้าใครสังเกตดูดีๆ จะเห็นว่าห้องห้องนั้นคือห้องเย็นแช่เนื้อสดนั่นเอง โดยจะเห็นว่ามีส่วนเนื้อสดที่ถูกชำแหละแขวนอยู่ด้านหลังด้วย ซึ่งซากหมูชำแหละนี้เองก็เป็นองค์ประกอบที่เรามักจะพบเห็นในภาพวาดหลายชิ้นของฟรานซิส เบคอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพ Figure with Meat, 1954 อันโด่งดังของเขา ก็ไม่รู้ว่าตัวผู้กำกับเขาใส่ฉากห้องเย็นแช่เนื้อสดนี้ในหนังด้วยความบังเอิญ หรือเป็นการแสดงการคารวะต่อจิตรกรเอกอย่างฟรานซิส เบคอน กันแน่ (ซึ่งซากเนื้อสดที่แขวนในฉากหลังของภาพนี้ เบคอน เองก็น่าจะได้แรงบันดาลใจมาจากภาพวาด Carcass of Beef (Flayed Ox), 1655 ของ เรมบรันต์ อีกทีหนึ่งนั่นเอง)

นอกจากนี้ยังมีความบังเอิญในหนัง Batman (1989) เวอร์ชัน ทิม เบอร์ตัน ภาคแรก ในฉากที่โจ๊กเกอร์ (ฉบับ แจ็ก นิโคลสัน) เข้าไปทำลายภาพเขียนและงานศิลปะในหอศิลป์ ก็ภาพวาด Figure with Meat ของ ฟรานซิส เบคอน ที่โดนใจโจ๊กเกอร์นภาพยนตร์ ถึงขนาดที่ว่าโจ๊กเกอร์ลงมือหยุดสมุนไม่ให้ทำลายมันด้วยตัวเอง ด้วยเหตุผลส่วนตัวว่า “มันถูกใจกูวะ” โจ๊กเกอร์ในหนังกล่าว

นอกจากนี้ ในหนังสือโรติกดราม่าของผู้กำกับชาวอิตาลีเลียน แบร์นาโด แบร์โตลุคซี (Bernardo Bertolucci) อย่าง Last Tango in Paris (1972) ที่เต็มไปด้วยด้วยฉากเซ็กส์ที่จะแจ่ม จนกลายเป็นความอื้อฉาวอย่างมากและมีปัญหากับ กองเซ็นเซอร์ในทุกประเทศที่เข้าฉาย และเมื่อมันเข้าฉายในสหรัฐอเมริกา ฉากเซ็กส์ส่วนใหญ่ถูกหั่นออก และ คณะกรรมการจัดเรตภาพยนตร์ (MPAA) ก็ให้เรตเอ็กซ์กับหนัง จนหลังจากที่มีการปรับปรุงระบบเรตติ้งใหม่มันก็ได้เรต NC-17 ที่ไม่อนุญาตให้เด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 17 ปี เข้าชมโดยเด็ดขาดไปแทนแต่แม่จะเต็มไปด้วยความอื้อฉาว ตัวหนังก็เปี่ยมไปด้วยศิลปะภาพยนตร์อย่างยิ่ง และด้วยความที่เป็นคนรักศิลปะ แบร์โตลุคซีได้แรงบันดาลใจส่วนหนึ่งของหนังเรื่องนี้มาจากผลงานของจิตรกรคนโปรดของเขาคนหนึ่ง ซึ่งจิตรกรที่ว่านั้นก็คือ ฟรานซิส เบคอน นั่นเอง

โดยแบร์โตลุคซีหยิบเอาภาพวาดของเบคอนสองภาพอย่าง Double Portrait of Lucian Freud and Frank Auerbach (1964) และ Study for a Portrait of Isabel Rawsthorne (1964) มาใส่ลงในไตเติ้ลเครดิตตอนเปิดของหนังเอาดีๆ โดยภาพวาดของฟรานซิส เบคอน ปรากฏขึ้นกินพื้นที่ครึ่งหนึ่งของจอ ภาพผู้ชายกึ่งนั่งกึ่งนอนบนเก้าอี้นุ่ม ใบหน้าของเขาดูбудเบี้ยวและทะเลจนน่ากลัว องค์ภาพร่างกายบิดเบี้ยวผิดธรรมชาติ ในภาพมีหยาดสีกระเซ็นเลอะเปราะา เปื้อนบนใบหน้าและลำตัวของเขา ดูไม่ออกว่ามันเป็นหยดเลือดหรืออะไรกันแน่

ไม่เพียงเท่านั้น โทนสีและฉากในหนังเรื่องนี้ก็ยิ่งได้แรงบันดาลใจมาจากภาพวาดของเบคอนอีกด้วย โดยระหว่าง การเตรียมงานถ่ายทำ แบร์โตลูกซีได้เข้าไปดูนิทรรศการของเบคอนที่จัดแสดงในปารีสหลายต่อหลายครั้ง “แสงสีใน ภาพวาดของเบคอนย้ำเตือนให้ผมรำลึกถึงปารีสในฤดูหนาว ยามที่แสงไฟร้านค้าส่องสว่าง ท้องฟ้าสีเทาเข้มในฤดูหนาวที่ ตัดกับสีสันอันอบอุ่นของตู้โชว์หน้าร้านค้า แสงในภาพเขียนของเบคอนคือแรงบันดาลใจหลักสำหรับสไตล์ที่เรา กำลังมองหาอยู่” ซึ่งสไตล์การวาดภาพของเบคอนมักจะแสดงให้เห็นถึงรูปทรงของมนุษย์ที่ดูเหมือนขึ้นเนื้อสดที่แขวนอยู่ใน หน้าต่างร้านขายเนื้อนั่นเอง

ผู้กำกับภาพของหนังอย่าง วิตโตริโอ สโตรารอ (Vittorio Storaro) ซึ่งเคยทำงานร่วมกับแบร์โตลูกซีในหนังเรื่อง ก่อนหน้าอย่าง The Conformist ซึ่งถ่ายด้วยโทนสีฟ้าหม่นหมอง กำลังอยู่ในช่วงเวลาตีบตันทางความคิดสร้างสรรค์ เขาถามตัวเองว่าในหนังเรื่องถัดมานี้เขาจะเลือกใช้โทนสีแบบไหนดี ซึ่งก่อนหน้านี้เขาไม่เคยคิดเลยว่าจะมีหนังที่ถ่ายทำ ด้วยโทนสีส้มแบบนี้มาก่อน จนกระทั่งได้มาเห็นภาพวาดของฟรานซิส เบคอน และกลายเป็นแรงบันดาลใจในการใช้โทน สีในการถ่ายทำ Last Tango in Paris ของเขา ด้วยการใช้สีส้มสด สีเทาสว่าง สีขาวเย็นเยียบ สีแดงเข้มขรึม ผสมผสาน กับสีสันตามรสนิยมของแบร์โตลูกซีอย่าง สีน้ำตาลทอง สีขาวบางเบา สีฟ้าเหลือง และสีชมพู

สรุป

แรงบันดาลใจนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ศิลปินแต่ละคนสามารถข้ามผ่านอุปสรรคต่างๆไปสู่การประสบความสำเร็จได้ ซึ่งนอกจากแรงบันดาลใจจะสามารถเกิดขึ้นได้จากการดูตัวอย่างจากบุคคลอื่นแล้ว ยังสามารถมาจากผลงานทางด้านศิลปะต่างๆได้อีกด้วย ดังนั้นงานศิลปะอย่างหนึ่งอาจจะกลายเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดงานศิลปะในอีกรูปแบบหนึ่งได้ ทั้งนี้เพราะงานศิลปะนั้นมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ซึ่งอยู่กับยุคสมัยและสังคมนั้นๆ

Assignment

ให้นักศึกษาบรรยายเพื่ออธิบายว่า

- ใครเป็นบุคคลต้นแบบในการสร้างแรงบันดาลใจของตนเอง
- บุคคลต้นแบบนั้นเป็นต้นกำเนิดของแรงบันดาลใจอย่างไร
- นักศึกษาได้รับแรงบันดาลใจอะไร และแรงบันดาลใจนั้นส่งผลให้นักศึกษาสร้างสรรค์งาน หรือมีแนวทางในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันอย่างไร